

Dag Daniš: Slovenský minister vnútra bude mať faraónske právomoci

- CZ24 News | 12. října 2021

SLOVENSKO: Poslanci to pri snahe posilniť kompetencie ministra prehнали.

Ministrovi vnútra sa nevracia len právomoc vyberať policajného prezidenta a šéfa inšpekcie. Toto by bol krok správnym smerom.

Spolu s tým sa však potichu, bez debaty, presadila aj iná a oveľa vážnejšia zmena. Minister vnútra môže kedykoľvek odvolať ktoréhokoľvek policajta v riadiacej funkcii.

Malý faraón

Toto robí z ministra vnútra – pôvodne civilnej funkcie – suverénneho veliteľa v polícii. Od jeho rozhodnutia (alebo nálady) bude závislý prakticky každý policajt. Možno okrem pochôdzkárov.

Zmenu [nenápadne pretlačil](#) do zákona poslanec Kyselica.

Minister Mikulec tvrdí, že o nej nevedel.

Veríme mu. Mikulec za posledný rok nevedel o viacerých veciach, ktoré sa odohrali v pozadí jeho úradu.

Keďže Mikulec má problém rozprávať, zmeny sa poponáhlal vysvetliť Jaroslav Spišiak (pôvodne šéf Mikulca v Slovnafte, dnes jeho poradca). Poponáhlal sa až tak, že zmeny vysvetlil skôr než prišli. Vraj je dôležité, aby každý policajt v riadiacej pozícii cítil nad hlavou Damoklov meč možného odvolania.

Výborný argument. Dá sa s ním len súhlasiť. Platí to napokon o každom, kto je vo funkcii. Treba len pripomenúť, že odvolávanie kohokoľvek z funkcie v silových (ozbrojených) zložkách štátu by malo mať hierarchické pravidlá. A dôvody.

Jedno ani druhé zrazu neexistuje. Z policajného prezidenta sa stáva figúrka, ktorej môže vstupovať do personálnych právomocí člen vlády. Svojvoľne. To isté platí o ďalších šéfoch v polícii a o ich ľuďoch. Sekera ministra môže udrieť na všetky hlavy v horizontálnej aj vertikálnej štruktúre riadenia.

Nakoniec tu teda nebudeme mať rovnováhu medzi ministrom a velením v polícii. Z extrémů, keď mal minister zviazané ruky, ideme do opačného kúta. Zviazané ruky (politicky zviazané ruky) budú mať policajti.

Pri takýchto vážnych zásahoch do systému a posilňovania vlády nikdy nezaškodí drobná skúška správnosti.

Skúsme si predstaviť, že podobnú zmenu si potichu, bez debaty vo vláde a bez pripomienkového konania, presadí minister vnútra Kaliňák. Alebo ktokoľvek jemu podobný. A jeho ľudia to vysvetlia mytologicky: ako boj dobra a svetla so zlom a temnými silami.

Následky

Exminister vnútra Vladimír Palko priznáva, že táto silná zbraň v rukách člena vlády tu už raz bola.

Má svoje výhody pri urovnávaní konfliktov v polícii. No má aj mimoriadne vážne riziká. Nie pre zločincov. To by sme predsa privítali.

Pre spoločnosť.

Vtedy, pred 20 rokmi, bol základný spoločenský rámec pomerne stabilný. Staré ústavou garantované práva a slobody neboli pod tlakom „autorít“.

Dnes, po nástupe pandemickej éry a po troch vlnách strachu, sú hlavnými heslami bezpečnosť, disciplína, poslušnosť... Zmenila sa ústava. Presnejšie, zúžila sa ochrana našich práv. Posilnili sa vláda, úrady a authority, ktoré rozhodujú, kedy a kto smie ísť von alebo do obchodu. Obmedzili sa možnosti zhromažďovania a protestov.

Začal sa rodiť pandemický absolutizmus, ktorý prekreslil princípy spoločenskej zmluvy.

A hlavne: začal sa boj proti prejavom odporu a kritiky. Vláda, úrady a, áno, aj polícia bojujú proti vnútornému nepriateľovi.

Ešte krátko po voľbách sme sa romanticky domnievali, že nepriateľom budú len oligarchovia, skorumpovaní úradníci a zločinci.

Dnes zisťujeme, že bojisko je oveľa širšie. Matovičova vláda začala už pred rokom otvorene, s krikom kriminalizovať tých, ktorí sú vraj zodpovední za nedostatočnú pandemickú disciplínu. Premiér Matovič hrozil stíhaním Pellegrinimu za šírenie infekčnej choroby (lebo v marci ako dosluhujúci premiér nezavrel hranice). Potom obvinil z trestného činu sabotáže policajného prezidenta Lučanského (lebo nariadil kontroly vodičov počas Veľkej noci, ako mu to prikázal minister vnútra).

Predseda vlády pohrozil basou aj majiteľom fitnesscentier, keď v máji 2020 organizovali protesty proti neprimeraným pandemickým opatreniam, ktoré obrali desiatky tisíc ľudí o príjmy.

Zaklínadlá ako „mafia“ a „basa“ sa stali notorickou súčasťou politického jazyka. A nielen pri korupcii a mafii. Pri komkoľvek, kto odvrával autoritám.

Policajný režim?

Spoločnosť je čoraz viac agresívna a rozdelená. Práve od polície dnes mnohí politici očakávajú, že trdo zakročí proti „vnútorným nepriateľom“.

Na jar bola polícia pod silným politickým tlakom, aby použila silu pri verejných protestoch proti pandemickým opatreniam.

Skupiny pendlerov (vzdelaných ľudí, ktorí dochádzajú za prácou do zahraničia), učiteľov a drobných podnikateľov zo služieb, ktorí prišli protestovať, boli označené za primitívnu zberbu a dezolátov. Následne prišli plamenné výzvy politických lídrov na policajného prezidenta Kovaříka, aby razantne zasiahol. Na obnovu poriadku.

Kovařík to odmietol. Zastal sa policajtov, ktorí na mieste kontrolovali protesty. S logickým vysvetlením, že kým nedochádza pri protestoch k násilnostiam, polícia má situáciu len kontrolovať. Nie rozpáliť a potom valcovať.

„Skončiť s nimi“

Dnes nový dočasný policajný prezident rieši podobné „priority“. A keďže chce mať budúcnosť, načúva

politickej a mediálnej objednávke. Sľubuje, že polícia tvrdo zakročí proti skupinám antivaxerov.

Čo to znamená? Že polícia vtrhne medzi skupinky protestujúcich ľudí, pochyťá ich a odviečie na policajnú stanicu? Alebo ich rovno posadí do väzby, ako sa to dnes robí pri „zúčtovaní“?

S antivaxermi a ich verejnými protestmi nemusíme súhlasiť. Očkovanie ohrozených skupín (a dobrovoľné očkovanie ďalších záujemcov) je dôležitý nástroj v boji s pandémiou. No nikto by im nemal zakazovať, aby verejne protestovali a vyjadrovali svoj názor. A už vôbec by pri tom nemal naliehať na políciu, aby tvrdo zasiahla a skoncovala s nimi.

Vaiceré médiá obvinili skupiny antivaxerov z toho, že údajne hrubo napádajú zdravotníkov a očkovacie tímy. Zabudli však vysvetliť, že tieto „útoky“ boli slovné. Obraz o nebezpečnom napádaní zdravotníkov agresívnymi antivaxermi je falošný. Alebo silne prehnaný.

A silne prehnaná je aj odpoveď policajného prezidenta Hamrana: „máme vytypovaných ľudí, ktorí napádajú zdravotníkov. Postupovať budeme tvrdo a nekompromisne. S útokmi raz a navždy skončujeme“.

Policajný prezident by sa mohol krotiť vo vyjadrovaní. Ak by varoval, v akých prípadoch polícia zasiahne proti porušeniam zákona, mohli by sme mu zatlieskať. No paušálne hroziť protestujúcim skupinám, ktoré sa previnili pokrikovaním, „tvrdým postupom“ a „skoncovaním“ – to už pôsobí ako snaha o zastrášovanie časti spoločnosti.

Takže pozor na slová, vážení. A na slovné útoky. Lebo si vás vytypuje policajné komando a tvrdo udrie...

Silácke slová policajného šéfa preháňa facebookom aj mediálny tím ministerstva zdravotníctva.

Pointa: prejavy odporu a protesty majú byť kriminalizované. A následne potrestané. A umlčané.

Je smutné, že Hamran urobil z malej skupiny ukričaných odporcov masového očkovania hlavnú tému pre políciu a pre jej tvrdé zásahy.

No je to aj celkom pochopiteľné. Taká je dnes objednávka na ozbrojené zložky štátu.

Na políciu už nie je len nepriamy politický tlak, aby dôrazne vstúpila do spoločenského konfliktu o „dobrovoľné očkovanie“. Najnovšie tu máme aj tlak, ktorý je celkom priamy. Osud a budúcnosť každého policajného funkcionára je v rukách ministra = člena vlády, ktorá tu už viac ako rok kriminalizuje tie skupiny ľudí, ktoré kladú odpor proti zmene režimu zo slobodného na klinický. Pandemický.

Dnes je polícia pod tlakom, aby rozdrvila odporcov pandemických opatrení a vynucovaného očkovania. Zajtra môžu byť na rade odporcovia klimatických opatrení. Alebo majetkových a finančných.

Zaklínadlo jastrabov o „bezpečnosti“ a „verejnom poriadku“ má a bude mať rôzne podoby.

Kto sa nazdáva, že toto všetko sa skončí „treťou dávkou“, vidí svet a trendy veľmi plocho.

Autority

Vráťme sa však na začiatok, k téme posilnenia právomocí ministra vnútra. Parlamentá väčšina môže zmeniť pravidlá. A môže v bezpečnostnom záujme systematicky obmedzovať slobody ľudí a posilňovať

kompetencie autorít. Aj takých autorít ako Mikas či Mikulec.

No nemôže to byť bez toho, aby časť spoločnosti pípla.

Nemôže to byť bez odporu. Alebo s tým, že odpor, protesty a slovné útoky sa potlačia. Raz a navždy, ako hlása jeden zo správne zorientovaných a perspektívnych policajných funkcionárov. Aby sa ešte viac páčil správne zorientovanému a perspektívnemu ministrovi...

Jednoducho: podriaďovať v týchto výbušných časoch kompletne celú políciu politickému veleniu nie je dobrý nápad.

Časom by sa mohlo ukázať, že riziká sú väčšie než sľubované benefity.

Autor. Dag Daniš